

Saksprotokoll

Oppvekst og levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 51508500. Faks: 51508555
E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

REFERANSE
HLÅ-04/04103

ARKIVNR.
F00 &73

JOURNALNR.
030927/04

DATO
03.06.04

Utvalg: Kommunalstyret for levekår
Møtedato: 01.06.04
Sak: 0047/04

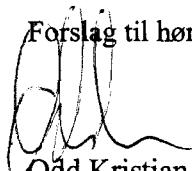
Resultat: Enstemmig

Arkivsak: 04/04103
**HØRING: FORSLAG TIL ENDR I KAP 1 UTENLANDSKE
STATSBORGERES RETT TIL SOSIALHJELP I FORSKRIFT 4.DES 1992
NR915 OM SOSIALE TJ M.V.**

Votering:
Enstemmig.

Vedtak:

Forslag til høringsuttalelse vedtas.

Odd Kristian Reme
leder

Berit Ravndal
sekretær

Saksprotokoll

Oppvekst og levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 51508500. Faks: 51508555
E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

REFERANSE
HLÅ-04/04103

ARKIVNR.
F00 &73

JOURNALNR.
032919/04

DATO
14.06.2004

Utvalg: Stavanger formannskap
Møtedato: 10.06.2004
Sak: 3161/04

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 04/04103
**HØRING: FORSLAG TIL ENDR I KAP 1 UTENLANDSKE
STATSBORGERES RETT TIL SOSIALHJELP I FORSKRIFT 4.DES 1992
NR915 OM SOSIALE TJ M.V.**

Bjørg Tysdal Moe (KrF) fremmet følgende tilleggsforslag:

”Saken sendes til innvandrerrådet og høringsuttalelsen ettersendes.”

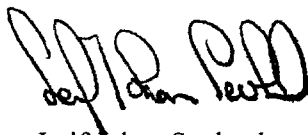
Votering:

KrFs forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets enstemmige vedtak:

Forslag til høringsuttalelse vedtas.

Saken sendes til innvandrerrådet og høringsuttalelsen ettersendes.

Leif Johan Sevland
ordfører

Sissel Stenberg
leder Politisk sekretariat

STAVANGER KOMMUNE

Saksfremlegg

REFERANSE
HLÅ-04/04103ARKIVNR.
F00 &73JOURNALNR.
026741/04DATO
01.06.2004

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Votering:
Kommunalstyret for levekår	0047/04	01.06.2004	
Kommunalutvalget (AU/FSK)	3161/04	08.06.2004	
Stavanger formannskap	/		

**HØRING: FORSLAG TIL ENDR I KAP 1 UTENLANDSKE
STATSBORGERES RETT TIL SOSIALHJELP I FORSKRIFT 4.DES 1992
NR915 OM SOSIALE TJ M.V.****Forslag til vedtak:**

Forslag til høringsuttalelse vedtas.

HØRING: FORSLAG TIL ENDRING I UTENLANDSKE STATSBERGERES RETT TIL SOSIALHJELP

Saken krever informasjonstiltak:	☒	Ja	☒	Nei
----------------------------------	-------------------------------------	----	-------------------------------------	-----

Sosialdepartementet sendte den 25.03.04 på høring et forslag om endringer i kapittel 1 i forskrift til lov om sosiale tjenester. Kapittelet regulerer utenlandske statsborgeres rett til sosialhjelp.

Høringsfristen er satt til 30. juni 2004.

Bakgrunn

Sosialtjenesteloven fastslår i § 1-2 at loven gjelder for alle som oppholder seg i Norge. Det stilles ingen vilkår knyttet til statsborgerskap, at oppholdet er av en viss lengde eller har noe bestemt formål. Alle som faktisk er i landet omfattes av loven.

§ 1-2 gir også hjemmel for å gi forskrifter som begrenser anvendelse av loven på personer som ikke er norske statsborgere, eller som ikke har bopel i riket. Pr i dag er det en forskrift fra 1992 som setter begrensninger i utenlandske statsborgeres rett til sosialhjelp. Denne forskriften foreslås nå endret. Begrunnelsen for endringene er at regelverket skal være enklere å praktisere. I tillegg skal det være samsvar mellom sosialtjenestens anvendelse av regelverket og andre myndigheters vedtak og politiske målsettinger om kontrollert innvandring og god integrering.

Forslaget

Strukturen på forskriften foreslås endret, slik at det tydeligere kommer frem hvem som omfattes av de enkelte bestemmelsene. Det foreslås at gjeldende bestemmelse om lovlig opphold som vilkår for rett til økonomisk stønad etter kap 5 utvides til også å gjelde rett til tjenester etter kap 4. Regulering av krav til dokumentasjon av lovlig opphold gjøres mer presis. Departementet foreslår videre endringer i regelverket om rett til økonomisk stønad og sosiale tjenester i forbindelse med såkalt egenbosetting og sekundærflyttinger og foreslår at lovens hovedregel om oppholdskommunens ansvar også skal gjelde for utenlandske borgere.

Høringsuttalelse:

Stavanger kommune er enig i at hovedregelen bør være som i dag at alle som oppholder seg i Norge, uavhengig av statsborgerskap, alder, yrkestilknytting mv. har rett til sosiale tjenester og økonomisk stønad etter loven. Videre at det er behovet for tjenester som avgjør både om en skal tilstås tjenester og nivået på tjenestene. Stavanger kommune vil imidlertid knytte enkelte kommentarer til de ulike forslag som lovlig opphold for hjelp, dokumentasjonskravet og endringene som foreslås omkring oppholdskommunens ansvar.

Lovlig opphold:

Departementet foreslår at retten til økonomisk stønad fortsatt skal knyttes til et vilkår om lovlig opphold i Norge, og at krav om lovlig opphold utvides til også å gjelde rett til tjenester etter kap. 4.

Stavanger kommune er enig i denne endringen og ser at det må være konsistens mellom ulike myndigheters vedtak. Tildeling av sosiale tjenester og økonomisk stønad til personer som oppholder seg ulovlig i landet, vil undergrave legitimiteten til både sosialtjenesten og innvandringsmyndighetene. Det er derfor viktig at retten til hjelp knyttes opp mot lovlig opphold. Det er imidlertid viktig å huske at retten til akutt, livsnødvendig hjelp består uavhengig av oppholdets lovlighet. Dette følger av ulovfestede nødrettsbetraktninger. Det er også en åpning i § 1-

6 første ledd, som omhandler retten til nødvendig omsorg for personer som ikke har lovlig opphold, men som trenger omsorg i kort tid mens de er i ferd med å ordne utreise fra landet.

Dokumentasjon

Loven presiserer nå i større grad utenlandske statsborgeres plikt til å legge frem dokumentasjon som viser at de har lovlig opphold i Norge. Sosialtjenesten har dermed plikt til å legge denne dokumentasjonen til grunn for den perioden den er utstedt for. Stavanger kommune har praktisert reglene om dokumentasjon på samme måte som nå foreslås vedtatt og er enig i presiseringene.

Oppholdskommunens ansvar

Alle har i utgangspunktet rett til selv å velge bostedskommune og kan i utgangspunktet flytte fritt. Dette gjelder også for personer som er avhengig av sosialhjelp. Dagens forskrift om utenlandske statsborgerers rett til sosialhjelp setter imidlertid begrensninger for personer som er bosatt i en kommune etter avtale mellom utlendingsmyndighetene og bosettingskommunen og personer som har opphold i statlige mottak. Søker kan henvises til mottak eller bosettingskommunen dersom det ikke er "åpenbart urimelig".

Departementet foreslår nå at lovens hovedregel om oppholdskommunens ansvar også skal være hovedregelen for utenlandske borgere, slik at regelverket for disse blir likere lovens alminnelige system. I denne forbindelse foreslås å begrense adgangen til å henvise søkere som er utenlandske statsborgere til mottak eller bostedskommune. Videre foreslås det at henvisningen til integreringstilskuddet tas ut av forskriften, slik at det blir uten betydning for vurdering av oppholdskommunens ansvar om en annen kommune mottar integreringstilskuddet. Tilflyttingskommunen kan imidlertid søke om å få integreringstilskuddet overført. Det vil si at integreringstilskuddet i praksis vil følge personen.

Departementet foreslår i forskriftens § 1-4 at personer som er innvilget opphold i riket og har tilbud om opphold i statlig mottak for asylsøkere, kan ved søknad om sosialhjelp henvises til dette tilbudet, i den grad mottaket på en tilfredstillende måte kan dekke de behov søknaden gjelder. I de fleste tilfeller vil man ved eventuell søknad om økonomisk støtte, kunne avslå med den begrunnelse at lovens vilkår for rett på økonomisk stønad ikke er oppfylt. Dette fordi vedkommende vil være sikret nødvendig livsopphold i mottaket. Det kan stille seg annerledes ved søknad om tjenester. Dersom tjenesten ikke gis av mottaket, må sosialtjenesten vurdere på vanlig måte om søknaden skal innvilges. Stavanger kommune er enig i at dette er en presisering av lovens alminnelige regler om behovsprøving og sosialstønad som et sikkerhetsnett. Stavanger kommune er i utgangspunktet også enig i at lovens hovedregel om oppholdskommunens ansvar bør gjelde for utenlandske borgere.

Stavanger kommune er imidlertid skeptisk til å begrense oppholdskommunens mulighet til å henvise til bosettingskommunen i den perioden integreringstilskuddet mottas. Regelen endres til at det kun er i de tilfeller personer har et *tilpasset tilbud* i bostedskommunen at vedkommende kan henvises til bostedskommunen, jf forskriften § 1-4 2. ledd. Med tilpasset tilbud siktes det til deltakelse i introduksjonsprogrammet, eller annet individuelt opplegg med sikte på integrering og/ eller kvalifisering. Introduksjonsprogrammet er alltid å regne som et tilpasset tilbud. Andre kvalifiseringsopplegg må vurderes skjønnsmessig. Et generelt tilbud om bolig og økonomisk stønad vil ikke gi grunnlag for tilbakevisning.

Konsekvensene av denne regelen kan bli at store kommuner vil kunne oppleve en økt tilflytting. Etter at personene har gjennomført introduksjonsprogrammet er det nærliggende å tro at de vil søke til større byer hvor arbeidsmarkedet og andre tilbud er større og mer variert. Departementet mener imidlertid at det er grunn til å tro at etter to år vil mange ha etablert seg og slått seg til ro i bostedskommunen. Videre viser de til at de som har gjennomført programmet vil ha bedre grunnlag for å forsørge seg selv enn andre, og det vil være lettere for tilflyttingskommunen å stille vilkår, f.eks å ta arbeid, i henhold til lovens § 5-3 knyttet til tildeling av økonomisk sosialhjelp.

Vi vet at ikke-vestlige innvandrere (som utgjør størsteparten av gruppen utenlandske statsborgere) har lavere yrkesdeltakelse og høyere arbeidsledighet enn befolkningen for øvrig. Stavanger kommune ser at det å stille vilkår etter lovens § 5-3 ikke nødvendigvis får utenlandske statsborgere til å bli selvhjulpen. Konsekvensen for store kommuner kan da bli en økning i sosialhjelpsutgiftene.

Stavanger kommune mener videre at en regel som åpner for større muligheter for flytting ikke er integreringsfremmende. Det tar tid å integrere flyktninger i kommunen. Integreringstilskuddet varer i fem år fra bosettingstidspunktet og det er ut fra at det tar så lang tid å integrere utlandske statsborger i en kommune. For barn av utenlandske statsborgere vil det heller ikke være heldig om man etter to år som introduksjonsprogrammet varer skal flytte på seg. Vi vet at stadige miljøskifter ikke er særlig heldig for barn. Det er også viktig for kommunenes mulighet for å tilrettelegge for gode integreringer i kommunen at tilflyttingen er forutsigbar. Åpner man for større grad av flyttinger vil dette få store konsekvenser for både boligmarkedet og arbeidsmarkedstiltakene i store kommuner.

Regelen om å kunne henvide til bosettingskommunen i dagens forskrift, ble tilføyd i forskriften i 1995, etter at forskriften hadde virket en stund. Begrunnelsen var nettopp presset på store kommuner når det gjaldt sekundærflyttinger. Stavanger kommune tror ikke dette har endret seg.

Når Stavanger kommunen uttrykker skepsis til endringsforslaget er det først og fremst ut fra at man tar bort muligheten for tilbakevise til bostedskommunen i integreringsperioden. (dvs 5 år). Stavanger kommunen mener at dagens regel bør videreføres, men at man åpner opp for å modifisere kravet om "åpenbart urimelig", slik at det gis en større adgang for utenlandske statsborgere å flytte på seg i den perioden integreringstilskuddet varer dersom det er gode grunner for det.

Oppsummering:

- Stavanger kommune er enig i at kravet om lovlig opphold også skal gjelde for rett til tjenester etter kap 4.
- Stavanger kommune mener dagens regel om å henvide en sosialhjelpssøker med utenlandsk statsborgerskap til bosettingskommunen så lenge integreringstilskudd mottas bør opprettholdes. Stavanger kommunen mener imidlertid at kravet om "åpenbart urimelig" bør modifiseres slik at det åpner for at utenlandske statsborgere gis større mulighet for flytting dersom det er gode grunner for det.

Forslag til vedtak:

Forslag til høringsuttalelse vedtas.

Ole Heland
rådmann

Kjell Arvid Berland
direktør

Hanne Løvereide Årstad
saksbehandler

Vedlegg: Brev av 25.03.2004 fra Sosialdepartementet og Høringsnotat om forslag til endringer i forskrift 4. desember 1992 nr 915 til lov om sosiale tjenester m.v. kapittel 1, Utenlandske statsborgeres rett til sosialhjelp